No. 273 — 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Vrijdag 15 November.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Gisteren heeft Vorst *Leopold* de beide wetgevende kamers van Belgie met de volgende aanspraak geopend:

Mijne Heeren!

Vijf maanden zijn naauwelijks verloopen sedert het tijdstip dat ik de jongste zitting geopend heb, en alhoewel ik u geene enkele gewigtige daadzaak of van eenen aard die onze gesteldheid van buiten zoude wijzigen, mede te deelen heb, gevoel ik de behoefte mij in den boezem dezer vergadering te bevinden, ik geloof het ... volk geheel weder te vinden, 't welk mij zoo vele bewijzen van vertrouwen en genegenheid geeft.

De geboorte van den koninklijken prins heeft nog te meer alle banden vernaauwd, die den troon aan de belgische nationaliteit verbinden.

Met genoegen herinner ik mij de gevoelens, door u mij bij die gelegenheid betuigd, gelijk ook de bewijzen van verknochtheid, die ik bij deze gelukkige gebeurtenis uit alle deelen des koningrijks heb ingeoogst.

Na de sluiting der overeenkomst van 21 Mei, zijn er weder onderhandelingen, met de bedoeling om tot een eind-traktaat tusschen Belgie en Holland te geraken, opgevat geworden; de hinderpalen, die de schorsing hebben te weeg gebragt, en die, gelijk gij zulks uit de jongste mededeelingen weet, geheel vreemd aan mijn gouvernement zijn, zijn tot heden niet uit den weg geruimd geworden; wij blijven te dien aanzien in dezelfde gesteldheid.

Met eene levendige belangstelling zie ik de verbetering van onzen inwendigen toestand. De hoop die ik deswege, bij de opening der nu ten einde geloopen zitting, had te kennen gegeven, heeft zich voor een groot deel verwezenlijkt. Eene gedeeltelijke ontwapening is mogelijk geweest; dezelve heeft plaats gehad zonder verzwakking van de organisatie des legers, maar in dier voege, dat een groot getal armen aan de nijverheid en den landbouw, die daaraan behoefte hadden, werden wedergegeven.

Een niet minder gelukkig gevolg van dezen maatregel is geweest de merkbare ontlasting van de schatkist. De reductien in het budget voor het oorlogs-departement voor 1833 ingevoerd, zullen, met behoud altijd van de organisatie des legers, naar de mate die 's lands veiligheid vordert, in de uitgaven van hetzelfde departement voor 1834, nog worden overtroffen.

Het onderrigt en de krijgstucht onzer troepen hebben steeds vorderingen gemaakt, die ik met genoegen u doe opmerken. Het leger heeft daardoor nieuwe aanspraak op mijne zorgen verworven. Er zullen u wet-ontwerpen worden voorgelegd voor de vaststelling, op billijke grondslagen, van het lot der militairen van allen rang, in de onderscheiden betrekkingen waarin zij mogen geplaatst zijn. Ik beveel uwer aandacht het wet-ontwerp aan, betreffende de bepaling der militaire pensioenen en over het regt van aanspraak daarop, 't welk in de jongste zitting is aangeboden geworden.

De ontwikkeling der onderscheidene takken van openbaren rijkdom heeft eenen gelukkigen invloed op 's lands inkomsten uitgeoefend. Het gouvernement bevindt zich in staat de uitgaven van 1833 te dekken, en verre van, op dit oogenblik, nieuwe opofferingen aan het land voor de dienst van 1834 te moeten vragen, is het in de mogelijkheid, de lasten, die dit jaar de grondeigendommen hebben gedrukt, te verminderen.

Eene regeling met de bank, in hare hoedanigheid als kassier van het voormalig koningrijk, heeft ter beschikking van het gouvernement sommen gesteld, van welke onmiddellijk in het belang der schatkist is gebruik gemaakt geworden, onder voorbehoudingen door de Algemeene Maatschappij ingewilligd, die van hare begeerte om het land nuttig te zijn doen blijken.

Het is hoog wenschelijk, mijne heeren, dat uwe tegenwoordige zitting de vernieuwing van de voorloopige regeling in zake van finantien kunne voorkomen. Met deze bedoeling zullen de budgetten u onmiddellijk worden voorgelegd. Het ... plaats gehad hebbend onderzoek van de uitgaven des tegenwoordigen jaars zal de kamers in de gelegenheid stellen, de bekrachtiging van de uitgaven voor de dienst van 1834 te bespoedigen. Hare vaderlandsliefde en heldere inzigten zullen steeds eene wijze spaarzaamheid met de vereischten voor een goed beheer weten zamen te paren.

Onze financiele wetgeving heeft onderscheidene wijzigingen noodig. Zij zijn niet uit het oog verloren. Bij den arbeid, waartoe dezelve hebben aanleiding gegeven, heeft men acht geslagen op de wenschen en de opmerkingen uit uwe debatten voortgesproten.

Het binnenlandsch bestuur heeft zijnen weg vervolgd in den geest, welken de voorloopige staat der gewestelijke en gemeente-besturen medebrengt. De bepaalde organisatie, door u aan deze bijzondere besturen te geven, zal het algemeen bestuur eene nieuwe regelmatigheid doen verwerven.

Het gouvernement laat zich standvastig gelegen liggen aan alle ondernemingen, die tot vermeerdering van den algemeenen voorspoed dienstbaar zijn. Een uitgestrekt ontwerp van gemeenschap, aan uw onderzoek reeds onderworpen en waaromtrent de berigten van de voornaamste nijverheids- en handel-organen een helder licht verspreid hebben, zal wederom het voorwerp uwer overwegingen worden. Voor het land moeten daaruit groote voordeelen spruiten en onze gemeene arbeid in deze belangrijke zaak zal van de zorg der groote staatsbelangen getuigen, voor de ... belangen van het koningrijk.

De kunsten hebben een nieuw leven gekregen. Ook in deze huisvesten vruchtbare beginselen van nationaliteit. Onze jaarboeken getuigen van den glans, welken de belgische kunstenaars weleer over hun vaderland verspreidden en van het aanzien dat dezelve bij den vreemdeling genoten.

Mijne heeren, 't is door zijn loijaal gedrag bij de onderhandelingen, dat het gouvernement zich buitenslands geacht heeft gemaakt. Het heeft onze regten aan geen steun ontbroken. Deze omstandigheid en de gerustheid, die wij binnenslands genieten, moeten ons gerust stellen omtrent de toekomst van ons vaderland en ons met vertrouwen het eind onzer geschillen met Holland doen verbeiden. Ik zal blijven waken voor de handhaving der regten van Belgie, overeenkomstig de ware belangen van het koningrijk.

Ik reken, mijne heeren, op die loijale en bestendige medewerking welke een, uit den nationalen wil, geboren gouvernement, dat steeds het vaste voornemen had op denzelven te steunen, van 's lands lastgevers verwachten moet.

Volgens de belgisch ministerieel gezinde bladen is deze aanspraak met algemeene toejuichingen begroet. Na afloop der openings-plegtigheid hebben de afgevaardigden, onder voorzitting van den heer *Pirson*, als oudsten in jaren, eene zitting gehouden, waarin door dezelven echter alleen eene commissie voor het onderzoek der volmagten benoemd is en de volgende zitting op heden bepaald. Ook de senaat is gisteren nog bijeen geweest en heeft in deze zijne zitting het bureau der kamer gevormd. De heer *de Stassart* is, met eenparige stemmen, op een na, weder tot president, en zijn voorts de heer *de Secus* en graaf *Vilain XIIII* tot vice-presidenten, de marquis *de Rodes* en de heer *Barre de Comagne* tot secretarissen benoemd. Nog werd door den senaat eene commissie voor het adres benoemd, waartoe gekozen werden de graven *de Baillet*, *de Merode*, de heeren *de Schervel* en *de Haussy*, en eindelijk eene commissie voor de petitien. Eene boodschap kwam bij den senaat in, ten geleide van de lijst der kandidaten voor het lidmaatschap van het hof van cassatie, opengevallen door het overlijden van den heer *Garnier*. De eerstvolgende zitting werd op Donderdag bepaald.

— De Oostenrijksche graaf *Dietrichstein* is gisteren middag, ten twee uren te Brussel aangekomen. De baron *d'Arnim* werd er in den afgeloopen nacht verwacht.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren waren genoteerd: Belg. 96⅞; Metall. 90⅞; Braz. 67; Sp. perpet. 57,55¼,56½; 5 pCt. 37; Uitgest. 11¾; Synd. 90¼; Rom. L. 89½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den November.

Over het geheel schijnt men heden niets belangrijks omtrent de Spaansche aangelegenheden te hebben vernomen, immers de ministeriele bladen bevestigen slechts, dat de generaal *Castagnon* en *El Pastor* zich te St. Sebastiaan in eenen hagchelijken toestand bevinden, en dat overigens in alle de Noordelijke provincien de bevolking de zaak van don *Carlos* is toegedaan, zoodat men aldaar met nadruk zal moeten handelen, om den opstand met vrucht te keer te kunnen gaan. In deze laatste uitdrukking, door het *Journal des Debats* gebezigd, heeft men heden ter beurze het bewijs willen vinden, dat het Fransch bestuur voor 't minst ernstig bedacht was op, zoo al niet besloten had tot eene gewapende interventie, en dit gerucht of vermoeden vond des te meer geloof, nadat men verspreidde dat het gouvernement door den telegraaf was onderrigt geworden, dat ook de vesting St. Sebastiaan door de insurgenten was bezet, terwijl het garnizoen, nagenoeg 800 man sterk, genoodzaakt zou geweest zijn dezelve te ontruimen.

Het officieel dagblad van Madrid van den 31sten, heden voor 't eerst ontvangen, geeft omtrent de overige provincien vrij voordeelige berigten, doch het is bekend dat dit blad in eenen al te partijdigen geest geschreven wordt, om vooral ten aanzien van wat buiten de hoofdstad voorvalt, vertrouwen te verdienen. Volgens bijzondere tijdingen van dezelfde dagteekening, was de generaal *Sarsfield* nog steeds te Burgos en zoude aldaar versterking afwachten, alvorens iets tegen de insurgenten te ondernemen, terwijl hij ook dan nog met het bestrijden van den priester *Merino* en Oud-Kastilien een begin zoude maken. De benden, die door dit opperhoofd zijn bijeen verzameld, vertoonden zich tot in de nabijheid der hoofdstad, en waren werkelijk, zoo als vroeger gemeld is, tot in Aranjuez doorgedrongen, terwijl anderen uit de provincie La Mancha aanrukten.

De kolonel *Eraso*, die onlangs op Fransch grondgebied de wijk nam, en wien de stad Angouleme tot verblijf werd aangewezen, is op zijne reis derwaarts ontvlugt en waarschijnlijk naar Spanje teruggekeerd.

Ter beurze wilde men reeds de overeenkomst kennen, die met het Spaansch gouvernement over de gewapende interventie was gesloten.

— De voorgenomene vereeniging der handwerkslieden aan de ... de Maine is gisteren zeer talrijk geweest, doch heeft tot geene ongeregeldheden aanleiding gegeven. Eenige der heethoofden en aanstokers zijn in hechtenis genomen.

— De fondsen waren heden (*11 November*) genoteerd: 5 pCt. kont. 102; op tijd 102,15; 3 pCt. kont. 74,40; op tijd 74,...; ... kont. 90,60; op tijd 90,80; *Sp.* perpet. kont. 61¼; op tijd 61; 3 pCt. kont. 36; op tijd 35,35; Cortes geopend 16⅜.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 14den November.

Gedurende de afwezigheid van den franschen zaakgelastigde aan ons hof, markies *d'Eyragues*, die met verlof naar Parijs vertrokken is, zullen de zaken van het gezantschap door den heer *de Aroin* worden waargenomen, die dezer dagen als zaakgelastigde door den Koning is erkend.

— Bij het onderzoek in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over het ontwerp van wet tot het in werking brengen der bepalingen van titel 6 en 7 des tweeden boeks van het Burgerlijk Wetboek, omtrent het erfpachtsregt en het regt van opstal, hebben alle de aanwezige leden zich met dat ontwerp vereenigd, en alleen over ingeslopene drukfeilen eenige aanmerkingen gemaakt. Overigens is in alle de afdeelingen den wensch geuit, dat de bepalingen, welke thans in werking zouden komen, ook geheel in de wet zouden worden ingelascht, daar in de staatsbladen, welke de veranderingen behelzen, die in het geheel afgedrukte wetboek met de doorloopende artikelen worden aangeduid, geene doorloopende artikelen voorkomen, en het volstrekt ondoenlijk is, om, zonder het afgedrukte exemplaar van het gansche wetboek, hetwelk in weinige handen is, en ook niet officieel is afgekondigd, te bezitten, na te gaan welke artikelen nu bedoeld worden. Om aan dat verlangen te gemoet te komen, is een verbeterd opstel van het ontwerp thans der kamer aangeboden geworden, waarin de zesde en zevende titels des tweeden boeks van het Burgerlijk Wetboek woordelijk zijn opgenomen, zoodanig als die zijn vastgesteld bij de wetten van 10 januarij 1824, en later veranderd zijn bij de wetten van 29 Maart ll. (Staatsbladen n°. 13 en 14.) Of het nu alzoo gewijzigd voorstel welhaast een onderwerp van beraadslaging bij de kamer zal uitmaken, wordt betwijfeld, daar men ijverig voortgaat met het onderzoek der financiele voordragten, en de antwoorden der Regering te gemoet ziet op de daartegen gemaakte bedenkingen. Eerst over eenigen tijd verwacht men alzoo eene zitting der kamers, immers het houden van de algemeene beraadslagingen.

— Dingsdag 12 dezer zijn in Texel, van Vlissingen komende, binnengeloopen de oorlogschepen *Panther*, kapit.-luit. *Edeling*; en *Triton*, kapit. *van Son*.

— Bij *de distrikts-commissie te Amsterdam, ter ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden*, is door tusschenkomst van den heer *J. J. Bijsterus Heemskerk*, ontvangen de aanzienlijke som van 4300 gulden, tot ondersteuning van verminkten en nagebleven betrekkingen van gesneuvelden in den tegenwoordigen strijd tegen oproer en geweld, bijeengebragt door 71 ingezetenen der voormaals aan Nederland behoorende en nog in belangrijke handelsbetrekkingen met hetzelve staande kolonie Demerary en Essequebo.

— Naar wij met genoegen vernemen, stelt de heer *W. H. Dahmen*, 1ste violist en muzijk-directeur te Nijmegen, wiens uitmuntend spel bij onze stad- en landgenooten genoegzaam bekend is, zich voor, om met zijne zuster, mevrouw *Dahmen*, aanstaanden Woensdag den 20 dezer, in onzen stads-schouwburg, een *Vocaal en Instrumentaal Concert* te geven. Wij twijfelen geenszins of het kunstminnend publiek onzer stad zal zich beijveren van de gelegenheid gebruik te maken, om eenen genoegelijken avond te besteden en den kunstenaar voor zijne moeite erkentelijk te zijn.

— Volgens het brusselsch blad, *Le Journal de la Belgique*, is het belgisch bestuur voornemens aan de kamers eene nieuwe wet voor de organisatie der rustende burgerwacht voor te dragen.

— De brusselsche bladen, inzonderheid de liberale, beklagen zich hoogelijk over de laauwheid der kiezers van de belgische hoofdstad, gelijk zulks blijken mogt uit de jongste verkiezing van een lid voor de kamer van afgevaardigden, toen slechts 374 kiezers opgekomen waren, van eene stad, die eene bevolking van 100,000 zielen telt.

— Volgens den *Belge* zou de maatregel, onlangs door den maarschalk *Soult* zoo zeer in 't nadeel genomen van de fransche officieren, die in 1831, voorloopig in belgische dienst zijn overgegaan, voornamelijk het oogmerk hebben, om deze officieren in belgische dienst bepaald te doen verblijven en Belgie alzoo te noodzaken, deze vreemde officieren, ten nadeele der belgische, in dienst te houden. De maarschalk *Soult* zou zich echter, volgens den *Belge*, in zijne verwachting bedrogen zien, dewijl van een aantal van 88 officieren, in opgemelde termen vallende, 86 bij het fransch gouvernement om hunne terugroeping hadden aanzoek gedaan.

— De Londensche dagbladen tot den 11den dezer, vermelden niets belangrijks. Men had berigten uit Lissabon van den 3den geteekend, volgens welke dom *Miguel* nog steeds de positie van Santarem bezet hield.

Per beurs van den 9den waren genoteerd: de 3 pCt gecons. 88⅝; Port. 69⅞; Hollandsche werk. schuld 2½ pCt. 50⅜; 5 pCt 94⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 11den November.

Sedert het vertrek der onlangs in Beijeren voor Grieksche rekening aangeworven troepen is aan een der bataillons Beijersche troepen, die thans in Griekenland verblijven, last gezonden, om van daar terug te keeren.

— Te Berlijn is 8 dezer gearriveerd de buitengewone gezant en gevolmagtigde minister van Z. M. den koning van Griekenland bij Z. M. den koning der Franschen, prins *Michael Suzzo*, komende van Parijs.

— Uit Zwitserland schrijft men, dat de onderhandelingen met de Duitsche Staten en het Nederlandsch Gouvernement, om aan de uitgeweken Polen eenen doortogt te vergunnen, groote bezwaren hebben ontmoet, zoodanig, dat men zelfs bedacht zoude zijn, om op nieuw bij het Fransch gouvernement op de vergunning tot het terug keeren dier vreemdelingen op Franschen bodem aan te dringen.

— In eene district-vergadering door de bevolking van Binnen-Schwijtz op den 5den dezer gehouden, heeft men een ontwerp van verdediging, van het gedrag vroeger door dit kanton gehouden, voorgelezen en bekrachtigd, welk stuk thans aan de overige bondsleden zal worden rondgezonden. In dezelfde vergadering is de overste *Ab-Yberg* tot landamman benoemd.

— Te Rome werd tot den laatsten der vorige maand veel gesproken, doch was nog niets met zekerheid bekend, van het ontwerp om de italiaansche staten door een bondgenootschap te vereenigen, hetgene door Fransche dagbladen reeds als eene afgedane zaak beschouwd werd.

— Van de Pruissische grenzen schrijft de *Augsburgsche Zeitung* van den 4den dezer: Men ziet met eenige bekommering het antwoord te gemoet, dat door het Fransche hof op de laatste mededeelingen der Noordsche Mogendheden zal gegeven worden. Uit 's Gravenhage heeft men vrij voldoende berigten. De Koning der Nederlanden betoont zich tot eene schikking geneigd, doch wenscht, alvorens zijne eindelijke toestemming te geven, ophelderingen omtrent zekere punten: Hoogstdezelve heeft aan ons hof onderscheidene vragen voorgelegd, die beantwoord zouden worden, voor dat men zich op nieuw tot de Londensche conferentie wendde; te gelijk is de heer *Fagel* naar Frankfort gezonden, om met de Duitsche bondsvergadering over de Luxemburgsche kwestie te raadplegen. Daar de onderhandelingen tot nu toe uitsluitend te Londen werden gevoerd, zoo kon men uit Berlijn het Haagsche kabinet geen bepaald antwoord geven; doch er zijn instructien aan den Baron *Bulow* gezonden, om hierin te voorzien. De Noordsche mogendheden wenschen zeer dat de onderhandelingen te Londen weder werden opgenomen. Indien men eenen goeden en duurzamen vrede wenscht, moeten alle dergelijke punten van verschil uit den weg worden geruimd. Men heeft dezerzijds daartoe het mogelijke gedaan, het hangt nu van de overige kabinetten af, of er een vast vredes-stelsel zal gevestigd worden.

— De conferentien der Duitsche ministers zullen waarschijnlijk nog deze maand een aanvang nemen. De heer *Ancillon* begeeft zich tot dat einde omtrent den 15den naar Praag of Weenen. Welk het onderwerp der eigenlijke beraadslaging zal zijn is nog niet met zekerheid bekend.

— Te Triest heeft men berigten uit Griekenland tot den 8sten der vorige maand ontvangen, vermeldende, dat tot aan dien dag over het lot der gevangenen nog niet was beslist; dat overigens de spanning in de gemoederen voortduurde, en het land door roover-benden werd onveilig gemaakt, zoodat nog onlangs Engelsche reizigers op slechts drie uren afstands van Napoli werden uitgeplunderd, en hunne geleiders vermoord. Deze benden bestaan uit aanhangers van *Kolokotroni*, en deels uit Palikaren, die over de grenzen zijn teruggekeerd. Koning *Otto* intusschen is algemeen bemind, en werd op zijne reize door den Peloponnesus met geestdrift ontvangen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Men heeft tot hiertoe de platina voor het hardste en zwaarste metaal gehouden: doch thans heeft Professor BREITHAUPT te *Freiburg* een delfstoffelijk ligchaam ontdekt, 't welk de platina in zwaarte en hardheid verre overtreft en door hem gevonden is in eenig goud- en platina-erts uit het Uralische gebergte, hem medegebragt door eenige Russen, die te *Freiburg* studeren. Dit metaal heeft daarenboven de eigenschap van aan allen invloed der zuren volkomen wederstand te bieden. De Heer BREITHAUPT heeft aan hetzelve den naam gegeven van *gediegene Irid*, en verslag van zijne bevinding gedaan in de 17de Aflevering van het *Jahrbuch für chemie und physik* te *Halle* uitgegeven door Professor SCHWEIGGER-SEIDEL. — In den jare 1828 had de Heer LOOS te *Berlijn* eene onderneming aangekondigd, om eene reeks van gedenkpenningen uit te geven, met de afbeeldingen van *Duitschlands* beroemde natuuronderzoekers. Een vijftal was daarvan uitgekomen, maar de onderneming heeft geen genoegzame ondersteuning gevonden. Desniettemin heeft de Heer LOOS wederom drie zoodanige gedenkpenningen uitgegeven. De eerste stelt aan de ééne zijde voor den Breslauer Hoogleeraar in de Geneeskunde WENDT, terwijl de keerzijde de zinnebeelden draagt van geneeskunde en verstand. De tweede voert het beeld van den Graaf VON STERNBERG te *Praag*, met het omschrift: *Naturae et Florae utriusque scrutator indefessus*, dat is: *de onvermoeide navorscher der natuur en van het bloemenrijk der beide werelden*. Dit opschrift is omkronkeld door *Saxifragae*, met toespeling op het voortreffelijk werk van STERNBERG over deze Alpenplant. De derde medaille vertoont het sprekend gelijkend borstbeeld van den beroemden OKEN, met het omschrift: *Scrutatores naturae consociavit. Ordines corporum organis aequavit*, dat is: *Hij was de ontwerper der vereeniging van natuuronderzoekers. Hij heeft de ligchamen naar hunne hoofdorganen gerangschikt*. De keerzijde van deze medaille vertoont eene menigte zinnebeelden uit de Egyptische Godenwereld, waarvan vele de vroegere jaargangen van OKENS bekend Tijdschrift *de Isis* versierd hebben. Dit gedeelte dezer medaille vooral is met bijzondere kunst bewerkt. De gedenkpenning van Prof. WENDT is van den medailleur PFEUFFER te *Berlijn*; de beide overigen van KÖNIG te *Dresden*. — De kunstliefhebbers te *Berlijn* bewonderen sedert eenigen tijd eene fraaije schilderij, voorstellende den beroemden reiziger VON HUMBOLDT, geschilderd door den Franschen kunstenaar GERARD en door deze aan VON HUMBOLDT ten geschenke gegeven. — Zie hier eene opgave van het getal der Letterkundige voortbrengselen, van 1814 tot in 1833 in *Duitschland* verschenen, in 1814: 2,525; in 1815: 2,750; in 1816: 3,197; in 1817: 3,532; in 1818: 3,781; in 1819: 3,916; in 1820: 3,958; in 1821: 3,937; in 1822: 4,283; in 1823: 4,309; in 1824: 4,511; in 1825: 4,836; in 1826: 4,705; in 1827:

5,108; in 1828: 5,654; in 1829: 5,324; in 1830: 5,526; in 1831: 5,658; in 1832: 6,275; in 1833: 3,888. Te zamen maakt zulks een aantal van 90,127 werken. Van dit getal zijn slechts het tiende deel vertalingen en nieuwe uitgaven. Wanneer men nu één schrijver voor drie boekwerken rekent, zoo zouden 30,000 duitsche schrijvers, gedurende opgemeld tijdvak, voor de drukpers hebben gearbeid.

RUSLAND. — De Heer SCHMIDT, Professor in de Mongoolsche Taal- en Letterkunde te *Petersburg*, heeft ter uitgave gereed eene Mongoolsche Spraakkunst met eene rijke Appendix van uittreksels uit schrijvers in die nog zoo weinig bekende taal.

ITALIË. — In den avond van den 18 October is in de Pantheons-kerk te *Rome* het gebeente van RAFAËL weder in het oorspronkelijke graf onder de *Madonna del Sasso* bijgezet. Voor het altaar van dezen naam was een treurkatafalk opgerigt, waarop de kist van mahagoni-hout geplaatst was met de overblijfsels van den beroemden man, omgeven door brandende waschkaarsen. De leden der Akademieën van *St. Luca* en der Archaeologie, en het genootschap *dei virtuosi del Pantheon* waren er tegenwoordig, en bovendien waren er nog 3000 toegangskaarten uitgedeeld. De feestviering was zoo ingerigt, dat zij volkomen die geleek, welke plaats heeft wanneer een overleden Paus wordt bijgezet. Nadat de echtheid van het geraamte nogmaals openlijk onderzocht was, maakte een Notaris daarvan acte, en las dezelve voor. De acte werd vervolgens bij de beenderen in de kist gelegd en deze verzegeld. Terwijl dit geschiedde, werd door de Zangers der Pausselijke kapel het *Miserere* en *De profundis* gezongen. Van de hooge geestelijkheid waren slechts twee tegenwoordig, en men meent dat de gansche plegtigheid aan de kardinalen mishaagd heeft. En inderdaad, met reden mag men vragen, waarom aan een uitgegraven skelet nog eens dezelfde kerkelijke plegtigheden worden verrigt, welke reeds eenmaal hebben plaats gehad, toen het ligchaam voor 't eerst begraven is. Dat men uit het opzoeken en wedervinden van den echten schedel van RAFAËL eene bijdrage ontleend heeft tot het bewijs van de onzekerheid der leer van GALL, die in den gewaanden schedel van dien Schilder al de kenmerken des verheven kunstenaars ontdekt had, dit had nog eenig wetenschappelijk nut. Maar, eene tweede begravenis te vieren, om de beenderen des grooten schilders weder in het graf te bergen: daarin is iets kinderachtigs.

ENGELAND. — Als een voorbeeld van zeldzame vruchtbaarheid wordt aangehaald een opgaande peereboom in den tuin van den Hr. T. O. BARTLETT Rector te *Swanwich*. Deze boom, welke geenszins tot de grootsten behoort, heeft dit jaar opgeleverd de verbazende menigte van 2121 peeren, wegende te zamen slechts weinige ponden minder dan een halve scheeps-ton. Deze zelfde boom, behoorende tot de soort welke hier te lande *iron* of *baking pear* genoemd wordt, heeft voor weinige jaren eene peer voortgebragt, ter zwaarte van 2 pond, 2½ oncen Engelsch gewigt. — Men heeft opgemerkt, dat de weduwe van den beroemden zeereiziger COOK nog leeft te *Clapham*. Zij is thans haar honderdste jaar voorbij.

FRANKRIJK. — De prijs van een dagelijks verschijnend fransch dagblad komt in *Spanje*, ter oorzake van de hooge regten, waarmede dezelve belast zijn, op 1500 fr. en die van den *Moniteur* op 2,000 fr. te staan. Door deze geweldige regten kan men rekenen dat de fransche dagbladen, in *Spanje* zoo goed als verboden zijn. — In een der laatste nommers van het *Journal des Haras* vindt men eenige zeer nuttige wenken over de mishandelingen, welke de paarden in *Frankrijk* moeten ondergaan. De schrijver hangt een treurig tafereel op, van de verschillende wijzen, waarop dit zoo nuttig en edel dier mishandeld wordt, en neemt hieruit aanleiding om aan te toonen, van hoeveel belang voor de algemeene welvaart des lands het zou zijn, zoo voor eene doelmatige opvoeding der paarden beter zorg werd gedragen, maar vooral, indien allen die met paarden moeten omstaan, burgers en militairen, algemeen op een hoogeren trap van zedelijke beschaving stonden. De schrijver, die zijn onderwerp volkomen meester is, prijst het werkje over de Ruiterkunst van den Atheenschen Veldheer en bekenden schrijver XENOPHON aan als een geschrift, waarin al de grondstellingen gevonden worden, welke bij de behartiging van dit, voor den staat zoo belangrijk onderwerp, in overweging behooren te komen.

BELGIË. — De Hr. HACHETTE bevindt zich thans te *Brussel*, alwaar hij de Sterrewacht, Museums en andere wetenschappelijke inrigtingen bezocht heeft. [Deze Fransche Natuurkundige is dezelfde, die de eerste Chloorberookingen met GUIJTON DE MORVEAU gedaan heeft in de hospitalen van *Brussel*, na den slag bij *Fleurus* (1794) en die een dergenen was, die in de luchtbal opklom, waarvan men zich in dien gedenkwaardigen slag bediende om den vijand waar te nemen.] — Op het gerucht dat het Bestuur te *Brussel* voornemens zou zijn *de Normale Lettergieter-* en *Boekdrukkerij*, onder het voormalig gouvernement van de heeren DIDOT te *Parijs* gekocht, op nieuw in werking te brengen, hebben de voornaamste brusselsche boekdrukkers zich vereenigd tot het opstellen van eene Memorie, waarin zij het bewind zoeken onder het oog te brengen, dat het niet slechts in hun belang, maar ook in dat van het bestuur is, gemeld etablissement, tenzij men het goedkoops verkoopen kan, gesloten te laten. — Zondag ll. is te *Brussel* in het paleis van het Oude Hof de tentoonstelling geopend van voortbrengselen van Belgische Nijverheid in Zijdenstoffen.

NEDERLANDEN. — Zoo men verneemt, heeft het beroemde *Kabinet Teekeningen, Prenten*, enz., van wijlen den Wel-Ed. Heer J. DE VOS, onlangs te *Amsterdam* verkocht, de aanzienlijke som van *acht en negentig duizend zeven honderd vier en zeventig guldens* opgebragt. — De beroemde virtuoos ALOIJD SCHMITT, van *Frankfort*, is thans te *Rotterdam* aangekomen, zoodat het kunstminnend publiek gelegenheid hebben zal, eerlang zijn voortreffelijk talent te hooren. — De Lithographische onderneming van den Hr. J. P. HOUMAN te *Utrecht*, om fac-simile's uit te geven van eigenhandige brieven onzer beroemdste Staatsmannen, Geleerden en Krijgshelden, in den jare 1829 begonnen, doch, sedert ten gevolge der tijdsomstandigheden gestaakt, zal thans hervat worden, zoo een genoegzaam aantal Inteekenaars dezelve zal gelieven te ondersteunen, en voor den 30 dezer maand zich daartoe zal hebben aangemeld. Een prospectus van het plan der onderneming en de voorwaarden ziet het licht.

***VERVOLG en SLOT** der bedenkingen van den heer* H. BERAIL, *op het geplaatste in de nommers van het* Algemeen Handels-blad, *van 25 Augustus en 13 September, No. 564 en 584, de Zijdeteelt betreffende* (zie ons laatst vorig nommer.)

Ik ben geheel niet bekend met de pogingen door het Pruissische gouvernement aangewend; en kan dus niet beoordeelen of dezelve doelmatig zijn, of dat die (zoo als dit veelal het geval is bij elke nieuwe onderneming) door vooroordeel, traagheid of bedilzucht, of wel door tegenstrijdige belangen zijn tegengewerkt, doch dit is zeker en onbetwistbaar, dat wanneer de witte moerbezieboom in Pruissen groeijen wil, even als dezelve hier groeit, en men denzelven slechts blijft aankweeken, ook daar de zijdeteelt eenmaal zal bloeijen, even als thans in Frankrijk, en dat het Gouvernement het loon van deszelfs weldadige pogingen eenmaal zal vinden in de welvaart van hen, die dezen tak van Volksvlijt beoefenen.

Ofschoon zelf niet tot de gelukkigen behoorende, welke in staat zijn geheel belangloos groote pogingen ter invoering en uitbreiding van de zijdeteelt in het werk te stellen, zoo blijf ik echter naar vermogen hiertoe werkzaam, en huldig ik met dankerkentenis de pogingen van anderen, onder welke ik in de eerste plaats Jonkheer *Martini van Geffen* en den Heere *Dufour* te Utrecht rekene, zoowel als alle andere mij nog onbekende personen, die in ons Vaderland de zaak bij het regte einde aanvatten en den eersten en eenigen grondslag tot de invoering van de zijdeteelt, door het aankweeken en aanmoedigen van de aanplanting van den witten moerbezieboom, bedoelen.

Het is echter noodig hen, wie dit onbekend is, opmerkzaam te maken dat het, zonder goede keus en om het even welk soort, aanplanten van den witten moerbezieboom, van eenen nadeeligen invloed op de zijdeteelt zelve kan en moet zijn en de ongegronde vooroordeelen, die reeds tegen dezelve bestaan, moet vermeerderen.

Zelfs uit de beste zaadsoorten getrokken, blijft de witte moerbezieboom altijd een wilde stam, of zoo als men in het zuidelijk Frankrijk zegt, *Sauvageon*; tot eene zekere hoogte gekomen is de stam van deze soort knobbelachtig, de kroon zeer ijl en het blad klein, en ofschoon deze boom een taai leven heeft en zeer oud wordt, is hij ook daarbij zeer traag in het groeijen.

Als werk- of timmerhout is deze boom zeer goed, doch tot opvoeding der zijdewormen is dezelve minder geschikt, daar hij zeer weinig blad oplevert en dus meer moeite of arbeid van plukken kost, zoodat ieder, die zijdewormen alleen met het blad van den *Sauvageon* wilde voeden, zich niet zoo rijkelijk beloond zal vinden als van geënte boomen. In mijne kweekerij bevinden zich eenige stamboomen van deze *Sauvageons* van de beste soorten, en het is genoeg dezelve nevens de geënte stamboomen te zien, om zich hiervan te overtuigen.

Zij dus, die met vrucht werken willen, behooren zelven, reeds het tweede of derde jaar, hunne kweekers te oculeren met botten van den moerbezieboom met veredeld en verfijnd blad, deze om het schoone groote voedende en menigvuldige blad, dat dezelve oplevert, is daarom te verkiezen, zoowel als om den zuiveren stam en spoedigen wasdom; behalven al de boven aangevoerde redenen, is de veredeling door enten vooral ook nog daarom zoo wenschelijk, omdat dit het eenige middel is, om *gelijksoortig* blad tot voedsel van de zijdewormen te bekomen, hetgeen van de *Sauvageons*, door middel van zaaijing getrokken, niet kan verkregen worden.

Na dit alles gezegd te hebben, zij het mij vergund, nog het een en ander aan te merken op het mijn Etablissement betreffende, vermeld in uw geacht tijdschrift van 13 September ll., n°. 584.

Ik betuige bij dezen mijnen opregten dank aan den Heer Z., voor de gunstige beoordeeling van mijn Etablissement en het door mij verrigte betreffende de zijdeteelt, te meer stel ik hierop hoogen prijs, omdat ik dezen Heer, op het oogenblik dat hij mij de Eer deed mijn Etablissement te komen bezigtigen, nimmer te voren had gezien of tot hem in de minste betrekking had gestaan, zoo als ik dan ook verder geene de minste betrekking heb behouden, dewijl zijn stand in de Maatschappij hem geheel afscheidt van alles wat landbouw of industrie betreft.

De wensch, in datzelfde nommer aan den dag gelegd, dat door mij, of regtstreeks of door eene mijner betrekkingen, in 's Hage, eene opgave mogt gedaan worden van de zijde, door mij in zes jaren gewonnen, toont aan, dat uwe redactie met mijn Etablissement geheel niet bekend is; ik oordeel dus noodig op te merken, dat het grootste getal boomen, welke mijne *kweekerij* uitmaken, door mij eerst uit het zuidelijk Frankrijk zijn ontvangen in Mei des jaars 1830, en daar elke kenner van de zijdeteelt weet, dat zoodanige boomen ten minste twee jaren moeten staan, eer men dezelve van het blad kan berooven, zal men wel vergeefsch zulk eene berekening van mij verwachten; hebbende ik het slechts zoo verre gebragt, dat ik dit jaar 60,000 wormen heb kunnen opvoeden, eene hoogte waartoe ik het in vroegere jaren niet heb kunnen brengen, ofschoon ik toen ook gedeeltelijk, even als de Ridder *de Beramendi* te Manage, mijne toevlugt tot den zwarten moerbezieboom heb genomen.

Bovendien is het zijdewinnen bij mij niet eene hoofd-, maar eene bijzaak (zoolang tot dat ik mijn Etablissement tot een Model-Etablissement zal kunnen vormen); tot op dat oogenblik is mijne hoofdzaak, datgene wat de hoofdzaak voor de invoering van de zijdeteelt moet uitmaken; namelijk de aankweeking van den witten moerbezieboom in het groot en op eene uitgebreide schaal, ten einde in staat te zijn, zuivere goede geënte moerbezieboomen, op onze gronden geaard, overal te kunnen leveren waar dezelve gevraagd mogten worden; het blad dat van deze mijne *moerbezieboom*-KWEEKERIJ zonder nadeel voor deze nog jonge en ter verkoop of verplanting bestemde boomen, door snoeijen en plukken kan verkregen worden, wende ik alleen tot het voeden mijner zijdewormen aan; zoodat mij mijne zijde *niets* dan moeite kost, die mij het oppassen der wormen veroorzaakt, hetwelk grootendeels als eene nuttige liefhebberij door mijne kinderen geschiedt, weshalven hier wel geene gegronde berekening kan gemaakt worden. En de beste berekening (al hadden wij die van *van Hasselt* niet) vloeit toch wel van zelve voort uit de daadzaak, dat de witte moerbezieboom hier even goed als in Frankrijk groeit, en dat de Arbeidsloonen in deze en vele andere onzer provinciën niet hooger zijn, dan in die landen alwaar de zijdeteelt met voordeel wordt gedreven.

Het winnen van vruchten van den witten moerbezieboom is, zoo als uwe redactie teregt betwijfelt, geheel niet doelmatig; dezelve worden ook bij mij niet gewonnen, en waarschijnlijk heeft de Heer Z., met het opgeven dat de meeste dier boomen reeds vruchten droegen, daardoor alleen den voorspoedigen wasdom derzelven willen aanduiden.

Zonderling komt het mij voor, dat een getal van 4000 witte *geënte* moerbezieboomen uwe redactie niet zeer belangrijk voorkomt. In een land, waar men den gewonen zwarten moerbezieboom van die grootte met zes tot tien Guldens moet betalen; waar de witte moerbezieboom slechts

hier en daar met één exemplaar bij een boomkweeker te vinden is, en waar men zeker buiten mijne kweekerij in het geheel geen vijftig zoo fraaije en deugdzame witte geënte moerbezieboomen bijeen kan brengen, komt mij deze mijne verzameling nog al, voor ons Oud-Nederland, van eenig belang voor. In het bijzonder ook, wanneer men nagaat de moeite, groote kosten en bezwaren er aan verbonden, om zulk een getal uit het zuidelijk Frankrijk naar Nederland over te brengen.

Zij die overigens over de waarde van mijn Etablissement en over mijne bedoelingen willen oordeelen; zij die onbevooroordeeld en met een wezenlijk gevoel van belangstelling in de zijdeteelt, als een rijke bron van Welvaart voor ons Vaderland, mijne vorderingen willen gadeslaan, roep ik bij dezen toe: » *Komt en ziet!* " Zij zullen mij ten allen tijde bereid vinden, hen gastvrij en gul te ontvangen, en hun alle die inlichtingen op de plaats zelve te verschaffen, welke zij zouden mogen verlangen; en dezulken, die zich met dat oogmerk bij mij vervoegen, zullen zich overtuigen dat de Heer Z. in zijnen brief aan uwe redactie de waarheid heeft gezegd. — Welkom zal mij elke bescheidene teregtwijzing, elke gegronde aanmerking zijn, en ik zal van dezelve het noodige gebruik weten te maken, hen van harte beklagende die, door vooroordeeling verblind of misschien ter bevordering van bijzondere oogmerken, mijne bedoelingen miskennen of verkeerd beoordeelen.

Overtuigd van de nuttigheid en het hooge belang van de zijdeteelt voor ons Vaderland, van de volstrekte noodzakelijkheid, dat door eene doelmatige ondersteuning dezelve meer algemeen worde ingevoerd en alzoo de tegenstand overwonnen, die door onkunde, traagheid, vooroordeel, of nog vaker door tegenstrijdige belangen en bedoelingen, aan dezelve worden in den weg gelegd, zal ik niet ophouden de medewerking onzer vermogende en invloed oefenende landgenooten, de hulp van het Gouvernement ter ondersteuning van dezelve in te roepen.

Moge de aandacht van onzen geliefden en geëerbiedigden Koning sedert den opstand, door gewigtige, dringende Staatsbelangen, van dat hoogstbelangrijk onderwerp zijn afgewend, eenmaal zullen er kalmer oogenblikken komen, en de edele Vorst, die niet dan na rijpen radé en grondige overtuiging het model-zijde-etablissement te Manage deed stichten, zal aan het oude getrouwe Nederland terug schenken datgeen, wat daar door den opstand voor ons verloren is, en bij alle de weldaden, die hetzelve aan hem te danken heeft, zal ook eenmaal de algemeene invoering van de zijdeteelt eene nieuwe parel aan de kroon zijns roems hechten.

Op den Huize Ruwenberg
te St. Michiels-Gestel den 30 September 1833.
H. DERAIL.

GRAANMARKT TE AMSTERDAM.

WOENSDAG, *den 13den November.*

TARWE. — Poolsche in eenen doen, Roode soorten iets flaauwer: 127 ℔ O. B. Poolsche *f* 253; – 127 B. Poolsch. *f* 220; – 127 jarige Wismar *f* 195; – 126 oude dito *f* 195; – 127 jarige Pommer *f* 190; – 128 N. Bovenlandsche *f* 186; – 120, 123 N. Vriessche *f* 160, 170; – 127 N. Noord-Holl. *f* 187; – 131 O. Kubanka *f* 230; – 122 roode Voorlandsche *f* 160.

ROGGE. — Prijshoudend: 124 ℔ Drentsche *f* 150; – 116 O. Pruiss. *f* 166; – 122 Overijss. *f* 146; – 117 O. Drentsche *f* 145; – 122 O. en N. Overijssel *f* 152.

GARST. — Stil: 101 ℔ Oldammer winter *f* 98.

HAVER. — Als voren: 85, 87 ℔ dikke *f* 75, 77; – 84 Deens. *f* 65.

BOEKWEIT. — Zonder handel.

KOOLZAAD. — Genoegzaam zonder handel: 9 vat dadelijk £ 61.

LIJNZAAD. — In eenen doen: 105 ℔ Riga *f* 245.

RAAP-OLIE. — Ordinair: *f* 37¾; – Dec. *f* 36½, 37; – Mei *f* 37½, 38; – Lijn-Olie, ordinair *f* 34½; – Raap-Olie, vliegend *f* 36½, 37; – Lijn- *f* 33¾.

Koersprijs der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, *den 13den November.*

NEDERLANDEN. pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ure	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ure
Werkel. schuld 2½	49⅝	49⅝	49 9/16	Cert. dito 1831. 5	91¾	91⅞	91¾ a ⅞
Dito dito 5	93 5/16	93⅜	93⅜	Obl. te Londen. 5			
Uitgestelde dito . . .				Certif. te Hamb. 5			
Kansbillj. dito.	22 7/16	22 3/8		Inschrijv. Assig. 6	65 1/16	65¼	
Amort. Syndic. . 4½	87 3/8	87½	87¼	Certificat. dito. . 6			
Dito dito . . 3½	70⅜	70⅝	70¼	POLEN.			
Schatkistbiljett. . 6	102⅛	102¼	102¼	Aand. Loot. fl. 300.			
Oorlogslasten. . . 5	100⅝			PRUISSEN.			
Leening 1831. . . 6	102⅛			Dito dito R. 50. . .	90	90¼	
Handel-Maats. . 4½	94⅝	94¾	94 11/16	OOSTENRIJK.			
FRANKRIJK.				Dito dito *f* 100. . 4			
Inschr. Grootb. 3	74⅛	74⅜	74⅛	Dito dito " 250. 4			
ENGELAND.				Metalliek 5	92 1/16	92⅛	92⅛
Dito per 12 Aug. 3				Dito Lond. gen. 5			
SPANJE.				Dito. 2½			
Certificaat Amst. 5	55	56⅛	56 1/16	Oblig. *Goll* & C. 5			
Dito *f* 1000. . . 3	35¾	36⅛	35¾	Dito. 4			
Uitgest. 3 pc. Sch. 3	11			Cert. Stadsb. dito 2½			
Cert. Bons Lond. 5	16⅝	17	17	Weenen. Bankact. 3			
NAPELS.				DENEMARKEN.			
Certificat. *L. & B.* 5				Leening te Lond. 3			
Dito *Falc. & C.* 5				BRAZILIË.			
Leen. Lond. R. . 5				Dito *Rotschild*. 5	66	66½	66¼
RUSLAND.				GRIEKENLAND.			
Obl. *Hope* 1798/1816. 5	101			Dito te Londen. 5			
Dito dito 1828/1829. 5	101¾						

Getrouwde

J. VAN HERTUM,
Vee-Arts der 1ste klasse,
EN
J. M. GEELEN.

Zundert, den 13. November 1833.

Vrienden en Bekenden, gelieven deze algemeene ook als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Aan de Heeren Officieren in de kantonnementen wordt bij deze berigt, dat, op Maandag den 18den November 1833, in de nieuw gebouwde Zaal AMICITIA, in de Schoolstraat te *Breda*, zal plaats hebben een Ingeteekend *B A L*, waarvan Hun-Edele als mede-Inteekenaren zullen kunnen gebruik maken.

De aanvang is bepaald des avonds om *zeven* ure.

*** Een ONDERWIJZER van den Roomsch-Katholijken Godsdienst, die den *tweeden* rang bezit voor het Nederduitsch en Fransch, en laatst verscheidene jaren Hoofd-Directeur was van eene Latijnsche Kostschool in eene der Zuidelijke Provinciën, zag zich gaarne geplaatst als KOSTSCHOOLHOUDER in *Gelderland* of *Noord-Braband*. Hij onderwijst de Nederduitsche-, Fransche-, Hoogduitsche-, Engelsche-, Latijnsche- en Grieksche talen, en hij meent gegrond te mogen hopen, van spoedig eene Kostschool tot eenigen bloei te kunnen brengen, indien hem tot het oprigten derzelve door eenig Gemeente-Bestuur de behulpzame hand werd geboden. Men adressere zich met *franco*-brieven aan het Bureau dezer Courant, onder de letter S.

*** Op Donderdag den 28sten dezer maand November, des voorm. ten 10 ure, zal, in het *Bewaarsmanshuis* op *de Blaauwe Kamer* onder *Wageningen*, ten overstaan van de Notarissen Mr. H. B. VAN DAALEN en D. BEEK, aan de meestbiedenden, voor den tijd van *vier* achtereenvolgende jaren, aanvang nemende den 22sten Februarij 1834, worden verpacht: HET PONT- EN SCHUITENVEER, over de Rivier *den Rhijn*, genaamd: *HET OP-HEUSDENSCHE-VEER*, nabij *Wageningen* en *Rhenen*, met daarbij staande en voor een Logement welingerigt WOONHUIS, ruime STALLING, daarbij gelegene TUIN en UITERWAARD, groot min of meer *drie en een halven* bunder.

Kunnende het voorsch. inmiddels *uit de Hand* worden gepacht bij den Notaris BEEK.

VERKOOPING VAN

BEUKEN BOOMEN.

De Notaris C. N. W. VAN MENS, te *Zundert*, zal, op Maandag den 18den November 1833, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van CORNELIS DAMEN, Bouwman op *Breeschot* onder *Rijsbergen*, publiek verkoopen:

Ruim 200 stuks extra zware BEUKEN BOOMEN, geschikt voor alle gebruik, staande op *Breeschot* voornoemd.

Uit de Hand te Koop:

350 OLMEN HEESTERS, hebbende een omtrek van 16 tot 30 duims; te bevragen bij den Stads Architect der Stad *Breda*.

SCHOUWBURG TE BREDA.

MET HOOGE GOEDKEURING.

Het Gezelschap Operisten van *Amsterdam*, onder Directie van *J. H. DESSAUR*, zal het genoegen hebben te vertoonen: Op Vrijdag den 15. November 1833. DIE ZAUBERFLÖTE, (*de Tooverfluit*), groote, vermaarde, romantische Opera, in *vier* bedrijven, muzijk van den beroemden *W. Mozart*, met alle daartoe behoorende Costumes en verder toestel.

De Heer *Kronau*, Tenorist van het Hamburger Stads-Theater, zal het genoegen hebben, voor de *eerste maal*, met de Rol van *Tamino*, alhier te debuteren.

Aanvang precies ten *half zeven* ure, einde ten *tien* ure.

STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

In Dienst der General Post-office,
voor Passagiers en Goederen.

De Stoompacketten der General Steam Navigation Company, in bovengemelde Dienst, vertrekken geregeld iederen Woensdag en Zaturdag van *Londen* en *Rotterdam*.

Het vertrek van *Rotterdam* is bepaald op:

Zaturdag den 16. November, des middags ten 12 ure.

Nadere inlichting bij de Agenten voornd, { W. SMITH & COMP. en P. A. VAN ES.

De Nederlandsche Anekdoten Almanak voor 1834,

is van heden af, in alle voorname Boekwinkels voorhanden, à 90 Cents, *ingenaaid*.

DE DWEEPER. *Een woord aan allen, die de waarheid lief hebben.* Door M. T. LAURMAN, Predikant te *Oosterwierum*. Prijs *f* 1,00.

HONGARYE ZOO ALS HET IS, EN DE HONGAREN ZOO ALS ZIJ ZIJN. Door C. von STERNBERG, J. G. von THIELE en A. ELLRICH. Met aanmerkingen van den Vertaler. Prijs . . . . « 3,50.

VADER JACOB'S LEERZAME VERTELLINGEN IN HET HOEKJE VAN DEN HAARD, *aan zijne Kinderen.* Prijs . . . . « 0,90.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers